

open source initiative®

Udtrykket [open source](#) refererer til noget, som folk kan ændre og dele, fordi dets design er offentligt tilgængeligt.

Udtrykket stammer fra softwareudvikling for at betegne en specifik tilgang til at skabe computerprogrammer. I dag betegner “open source” imidlertid et bredere sæt af værdier – det, vi kalder [“open source-måden”](#). Open source-projekter, -produkter eller -initiativer omfavner og hylder principperne om åben udveksling, samarbejdsbaseret deltagelse, hurtig prototyping, gennemsigtighed, meritokrati og samfundsorienteret udvikling.

Hvad er open source software

Open source software er software med kildekode, som alle kan inspicere, ændre og forbedre.

“Kildekode” er den del af software, som de fleste computerbrugere aldrig ser; det er den kode, computerprogrammører kan manipulere for at ændre, hvordan et stykke software – et “program” eller en “applikation” – fungerer. Programmører, der har adgang til et computerprograms kildekode, kan forbedre programmet ved at tilføje funktioner til det eller reparere dele, der ikke altid fungerer korrekt.

Hvad er forskellen på open source-software og andre typer software

Noget software har kildekode, som kun den person, det team eller den organisation, der har skabt den – og som har den eksklusive kontrol over den – kan ændre. Folk kalder denne type software for “proprietær” eller “lukket kildekode”-software.

Kun de originale forfattere af proprietær software kan lovligt kopiere, inspicere og ændre den pågældende software. Og for at bruge proprietær software skal computerbrugere acceptere (normalt ved at underskrive en licens, der vises første gang, de kører denne software), at de ikke vil gøre noget med softwaren, som softwarens forfattere ikke udtrykkeligt har tilladt. Microsoft Office og Adobe Photoshop er eksempler på proprietær software.

Open source software er anderledes. Dens programør gør kildekoden tilgængelig for andre, der gerne vil se koden, kopiere den, lære af den, ændre den eller dele den. [LibreOffice](#) og [GNU Image Manipulation Program](#) er eksempler på open source-software.

Ligesom med proprietær software skal brugerne acceptere vilkårene i en [licens](#), når de bruger open source software – men de juridiske vilkår for open source licenser adskiller sig markant fra vilkårene for proprietære licenser.

Open source licenser påvirker den måde, folk kan bruge, studere, ændre og distribuere software på. Generelt giver open source licenser computerbrugere tilladelse til at bruge open source-software til ethvert formål, de ønsker.

Nogle open source-licenser – hvad nogle kalder “copyleft”-licenser – fastsætter, at enhver, der udgiver et modificeret open source-program, også skal udgive kildekoden til det pågældende program sammen med det. Desuden fastsætter nogle open source-licenser, at enhver, der ændrer og deler et program med andre, også skal dele programmets kildekode uden at opkræve et licensgebyr for det.

Nogle [open source licenser](#) – hvad nogle kalder “copyleft”-licenser – fastsætter, at enhver, der udgiver et modificeret open source program, også skal udgive kildekoden til det pågældende program sammen med det. Desuden fastsætter nogle open source licenser, at enhver, der ændrer og deler et program med andre, også skal dele programmets kildekode uden at opkræve et licensgebyr for det.

Open source softwarelicenser fremmer samarbejde og deling, fordi de tillader andre at foretage ændringer i kildekoden og inkorporere disse ændringer i deres egne projekter. De opfordrer computerprogrammører til at få adgang til, se og ændre open source-software, når de vil, så længe de tillader andre at gøre det samme, når de deler deres arbejde.

Er open source-software kun vigtig for computerprogrammører

Nej. Open source teknologi og open source tænkning gavner både programmører og ikke-programmører.

Fordi tidlige opfindere byggede en stor del af internettet på open source teknologier – som [Linux operativsystemet](#) og [Apache webserverapplikationen](#) – drager alle, der bruger internettet i dag, fordel af open source software.

Hver gang computerbrugere ser websider, tjekker e-mails, chatter med venner, streamer musik online eller spiller multiplayer videospil, opretter deres computere, mobiltelefoner eller spillekonsoller forbindelse til et globalt netværk af computere, der bruger open source-software til at dirigere og overføre deres data til de “lokale” enheder, de har foran sig. De computere, der udfører alt dette vigtige arbejde, er typisk placeret på fjerne steder, som brugerne faktisk ikke kan se eller fysisk kan få adgang til – hvilket er grunden til, at nogle mennesker kalder disse computere for “fjerncomputere”.

Folk er i stigende grad afhængige af fjerncomputere, når de udfører opgaver, de ellers ville udføre på deres lokale enheder. For eksempel kan de bruge online tekstbehandling, e-mailhåndtering og billedredigeringssoftware, som de ikke installerer og kører på deres personlige computere. I stedet tilgår de blot disse programmer på fjerncomputere ved hjælp af en webbrowser eller en mobiltelefonapplikation. Når de gør dette, er de involveret i “fjerncomputere”.

Nogle kalder fjerndatabehandling for “cloud computing”, fordi det involverer aktiviteter (som lagring af filer, deling af fotos eller se videoer), der ikke kun omfatter lokale enheder, men også et globalt netværk af fjerncomputere, der danner en “atmosfære” omkring dem.

Cloud computing er et stadig vigtigere aspekt af hverdagen med internetforbundne enheder. Nogle cloud computing-applikationer, som f.eks. Google Apps, er proprietære. Andre, som f.eks. ownCloud og Nextcloud, er open source.

Cloud computing-applikationer kører “ovenpå” yderligere software, der hjælper dem med at fungere problemfrit og effektivt, så folk vil ofte sige, at software, der kører “under” cloud computing-applikationer, fungerer som en “platform” for disse applikationer. Cloud computing-platforme kan være open source eller closed source. OpenStack er et eksempel på en open source cloud computing platform.

Hvorfor foretrækker folk at bruge open source software

Kontrol. Mange foretrækker open source software, fordi de har [mere kontrol](#) over den slags software. De kan undersøge koden for at sikre sig, at den ikke gør noget, de ikke ønsker, og de kan ændre dele af den, de ikke kan lide. Brugere, der ikke er programmører, drager også fordel af open source-software, fordi de kan bruge denne software til ethvert formål, de ønsker – ikke blot på den måde, som en anden synes, de skal.

Træning. Andre mennesker kan lide open source software, fordi det hjælper dem med at blive bedre programmører. Fordi open source kode er offentligt tilgængelig, kan studerende nemt studere den, mens de lærer at lave bedre software. Studerende kan også dele deres arbejde med andre og invitere til kommentarer og kritik, efterhånden som de udvikler deres færdigheder. Når folk opdager fejl i programmørers kildekode, kan de dele disse fejl med andre for at hjælpe dem med at undgå at begå de samme fejl selv.

Sikkerhed. Nogle foretrækker open source software, fordi de anser det for mere [sikkert](#) og stabilt end proprietær software. Fordi alle kan se og ændre open source-software, kan nogen muligvis opdage og rette fejl eller mangler, som et programs oprindelige forfattere måske har overset. Og fordi så mange programmører kan arbejde på et stykke open source software uden at bede om tilladelse fra de oprindelige forfattere, kan de rette, opdatere og opgradere open source software [hurtigere](#) end proprietær software.

Stabilitet. Mange brugere foretrækker open source software frem for proprietær software til vigtige, langsigtede projekter. Fordi programmører [offentligt distribuerer](#) kildekoden til open source-software, kan brugere, der er afhængige af denne software til kritiske opgaver, være sikre på, at deres værktøjer ikke forsvinder eller forfalder, hvis deres oprindelige skabere holder op med at arbejde på dem. Derudover har open source software en tendens til både at inkorporere og fungere i overensstemmelse med åbne standarder.

Fællesskab. Open source software inspirerer ofte et fællesskab af brugere og udviklere til at danne sig omkring det. Det er ikke unikt for open source; mange populære applikationer er genstand for møder og brugergrupper. Men i tilfælde af open source er fællesskabet ikke bare en fanbase, der køber (følelsesmæssigt eller økonomisk) en elitebrugergruppe; det er de mennesker, der producerer, tester, bruger, promoverer og i sidste ende påvirker den software, de elsker.

Betyder “open source” ikke bare, at noget er gratis

Nej. Dette er en [almindelig misforståelse](#) om, hvad “open source” indebærer, og konceptets implikationer er [ikke kun økonomiske](#).

Open source softwareprogrammører kan opkræve penge for den open source software, de skaber, eller som de bidrager til. Men i nogle tilfælde, fordi en open source licens kan kræve, at de frigiver deres kildekode, når de sælger software til andre, finder nogle programmører, at det er mere lukrativt at opkræve penge fra brugerne for softwaretjenester og support (snarere end for selve softwaren). På denne måde forbliver deres software gratis, og de [tjener penge ved at hjælpe andre](#) med at installere, bruge og fejlfinde den.

Selvom noget open source software kan være gratis, kan færdigheder i programmering og fejlfinding af open source software være [ret værdifulde](#). Mange arbejdsgivere søger specifikt at ansætte [programmører med erfaring](#) i at arbejde med open source software.

Hvad er open source “ud over software”

Hos [Opensource.com](#) kan de godt lide at sige, at de er interesserede i, [hvordan open source værdier](#) og -principper gælder for verden uden for software. De kan godt lide at tænke på open source ikke kun som en måde at udvikle og licensere computersoftware på, men også som en holdning. At gribe alle aspekter af livet an på “open source måden” betyder at udtrykke en villighed til at dele, samarbejde med andre på måder, der er transparente (så andre også kan se med og være med), omfavne fiasko som et middel til forbedring og forvente – endda opmuntre – at alle andre gør det samme.

Det betyder også at forpligte sig til at spille en aktiv rolle i at forbedre verden, hvilket kun er muligt, [når alle har adgang](#) til den måde, verden er designet på.

Verden er fuld af “kildekode” – [tegninger](#), [opskrifter](#), [regler](#) – der styrer og former den måde, vi tænker og handler på i den. Vi mener, at denne underliggende kode (uanset dens form) bør være åben, tilgængelig og delt – så mange mennesker kan være med til at ændre den til det bedre.

Her fortælles historier om virkningen af open source værdier på alle livets områder – [videnskab](#), [uddannelse](#), [regering](#), [hardware](#), sundhed, jura og [organisatorisk dynamik](#). Vi er et fællesskab, der er dedikeret til at fortælle andre, hvordan open source-metoden er den bedste måde, fordi en kærlighed til open source er ligesom alt andet: den er bedre, når den deles.

Hvor kan jeg lære mere om open source

Der er samlet adskillige ressourcer, der er designet til at hjælpe dig med at lære mere om open source. Vi anbefaler, at du læser vores [ofte stillede spørgsmål om open source, og vejledninger](#) for at komme i gang.